

УПОВНОВАЖЕНИЙ
Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008, тел. (044) 298-70-33, E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua

Виконувачу обов'язків
Піщівського сільського голови
Звягельського району
Житомирської області

Івану ПОЛІЩУКУ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
*(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України «Про Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини»)*

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та відповідно до статті 22 Основного Закону України не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

З метою реалізації зазначених вище норм законодавства України 24 січня 2024 року працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№1723.2/24/48.2 від 14.02.2024
КЕП: Лубинець Д. В. 14.02.2024 18:03
5FB377F7B650371D04000000E88D010044560300

України з прав людини здійснено моніторинг стану додержання прав дітей в умовах воєнного стану Службою у справах дітей Піщівської сільської ради Житомирської області (далі – Служба).

Під час моніторингового візиту було вивчено матеріали щодо діяльності Служби, особові справи дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування.

Рішенням Піщівської сільської ради Новоград-Волинського району Житомирської області від 01.03.2021 № 142/4-21 «Про створення Служби у справах дітей Піщівської сільської ради та затвердження Положення про Службу у справах дітей Піщівської сільської ради» створено Службу у справах дітей. Зазначеним рішенням також затверджено штатний розпис Служби.

За інформацією, оприлюдненою на офіційному сайті Верховної Ради України, з'ясовано, що відповідною постановою від 16.11.2022 № 2779-IX Верховної Ради України Новоград-Волинський район Житомирської області перейменовано у Звягельський район.

Пунктом 4 рішення Піщівської сільської ради від 13.02.2023 року № 1102/19-23 «Про вжиття заходів у зв'язку з перейменуванням Новоград-Волинського району Житомирської області» місцезнаходження служби у справах дітей Піщівської сільської ради Звягельського району Житомирської області визначено за адресою: вул. Миру, 21, с. Піщів, Звягельський район, Житомирська область. Також зазначеним пунктом рішення сільської ради від 13.02.2023 року № 1102/19-23 затверджено Положення про Службу у новій редакції.

Однак інформацію про Службу не оприлюднено, окрему інтернет сторінку/закладку на сайті не створено, чим порушено вимоги статті 15 Закону України «Про інформацію» на сайті Піщівської сільської ради Звягельського району Житомирської області (далі – Сільська рада) право мешканців громади на доступ до інформації.

Окрім того, 24.01.2024 встановлено, що на час моніторингового візиту Служби за офіційною адресою місцезнаходження (вул. Миру, 21, с. Піщів Звягельського району Житомирської області) як структурного підрозділу немає. Про переміщення підрозділу інформацію для громадян також не було оприлюднено.

Водночас робота Служби не здійснюється комплексно та систематизовано, плани роботи та звіти за ними не складаються, робота з відповідальними особами у старостинських округах – формальна, що є порушенням вимог норм наказу Міністерства соціальної політики від 16.09.2021 № 518 «Про затвердження примірних положень про службу у справах дітей».

Під час візиту з'ясовано, що на облік у Службі взято 35 дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, 9 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Однак працівники Служби з листопада 2023 року не вносять інформацію про дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, до журналу обліку дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, що є порушенням пункту 15 Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних

життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585.

У порушення вимог Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 № 866, Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585, працівниками Служби не здійснюються інші заходи реагування стосовно дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування. Зі слів керівника Служби, відомості одержуються частково у телефонному режимі, запити не надсилаються офіційно. Так з'ясовано, що до територіальних підрозділів Національної поліції, державної виконавчої служби, органів влади у сфері освіти і науки, охорони здоров'я тощо запити не направляються.

Як наслідок, індивідуальні плани соціального захисту дитини, яка опинилася у складних життєвих обставинах, дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування (далі – індивідуальний план), затвердженого наказом Міністерства України сім'ї, молоді та спорту від 18.11.2008 № 4591, не оновлюються та не доповнюються.

У зв'язку із неодержанням необхідних відомостей про дітей від органів влади про роботу, проведено у межах повноважень для забезпечення прав та інтересів дітей громади керівник Служби не може об'єктивно систематизувати та запланувати роботу стосовно кожного з дітей.

Відсутність у справах дітей необхідних документів спричинено низьким рівнем знань працівниками Служби нормативних документів, які врегульовують питання захисту прав та інтересів дітей.

Також зауважую, що моніторами з'ясовано, що після утворення Піщівської сільської ради Звягельського району Житомирської області та одержання за територіальним принципом від служби у справах дітей Новоград-Волинської районної адміністрації Житомирської області особових справ дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування, Службою не забезпечено вивчення вмісту особових справ дітей, яких взято на відповідні обліки.

Як наслідок – на обліку дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, діти перебувають з 2012- 2016 років, з 2019 року, з 2021 року.

Звертаю увагу, що згідно з вимогами законодавства органи опіки та піклування забезпечують вирішення питань, зокрема, щодо захисту особистих, майнових, житлових прав та інтересів дітей (статті 5, 23 Закону України «Про охорону дитинства»).

Під час моніторингового візиту з'ясовано, що у особових справах дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування,

року народження, відсутні

документи про перебування дітей на квартирному обліку, що вказує на порушення житлового права дітей, зокрема, права на перебування дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб із їх числа на обліку осіб на позачергове одержання жилого приміщення, як це передбачено вимогами Житлового кодексу України.

Але моніторами встановлено, що двоє дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які перебувають на обліку у Службі, у порушення вимог статті 39 Житлового кодексу України та пункту 13 Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11.12.1984 № 470, після досягнення 16 років на квартирному обліку громадян, які мають право першочергового одержання житла (далі – квартирний облік), не перебувають, а первинні документи щодо вжитих заходів реагування Службою як представником органу опіки та піклування також у особових справах відсутні.

Встановлено також факти порушення Закону України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус», яким визначено, що кожен громадянин України, який досяг чотирнадцятирічного віку, зобов'язаний отримати паспорт громадянина України.

За результатами вибіркового вивчення особових справ дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, з'ясовано, що Сільська рада як орган опіки та піклування і Служба не здійснили заходи реагування щодо оформлення дітям паспортних документів.

У порушення постанови Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1137 «Про затвердження зразка та технічного опису бланка службового посвідчення з безконтактним електронним носієм» Сільською радою керівнику та спеціалісту Служби не виготовлено службове посвідчення, яке посвідчує належність особи до працівників структури Піщівської сільської ради Звягельського району Житомирської області та підтверджує визначені законодавством України повноваження працівників.

Разом із тим у Службі не створено необхідні умови, які б відповідали вимогам комплексної системи захисту інформації (КСЗІ) для функціонування єдиного електронного банку даних про дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів в Єдиній інформаційно-аналітичній системі «Діти» (далі – ЄІАС «Діти»), а саме: не передбачено окремого приміщення для роботи з ЄІАС «Діти»; до кабінету, технічного засобу, на якому встановлено ЄІАС «Діти», вільний доступ; відсутній кодовий замок на дверях; відсутня інформація про адміністратора ЄІАС «Діти».

Зауважене є порушенням пункту 37 Наказу Міністерства соціальної політики України «Про ведення банку даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів» від

28.12.2015 № 1256, законів України «Про інформацію», «Про захист персональних даних», «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» шляхом здійснення організаційних та інженерно-технічних заходів із використанням програмно технічних засобів відповідно до законодавства.

На підставі викладеного та з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина та недопущення їх у подальшому, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та невідкладно вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень, здійснити заходи щодо одержання дітьми паспортів та поновити право дітей на громадянство.

2. Про результати розгляду подання та вжиті заходи повідомити мене у місячний строк.

3. Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльність Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

**Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Шевченко Наталія 299-74-08

